

Σταματήστε να παίζετε με τις ζωές ανθρώπων: επείγει η διασφάλιση της υγείας φιλοξενουμένων και εργαζομένων στο ΚΥΤ της Λέσβου

Άμεση εκκένωση της προσωρινής δομής στο Μαυροβούνι Λέσβου ζητούν 20 οργανώσεις, μετά και την επιβεβαίωση του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για συγκέντρωση μολύβδου ανώτερη των αποδεκτών ορίων σε τμήμα της δομής.

Αθήνα, 26 Ιανουαρίου 2021: Με ανακοίνωσή του στις 23 Ιανουαρίου¹, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου απαντά σε δημοσιεύματα της [Aljazeera](#) και της διεθνούς οργάνωσης [Human Rights Watch](#), που ήδη από τον Οκτώβριο του 2020, επεσήμαιναν τον δυνητικό κίνδυνο μόλυνσης από μόλυβδο για τους εργαζόμενους και φιλοξενούμενους της προσωρινής δομής στο Μαυροβούνι, Λέσβου, λόγω της πρότερης λειτουργίας 21 εκ των συνολικά 341 στρεμμάτων της δομής ως στρατιωτικού πεδίου βολής.

Δυστυχώς, η ανακοίνωση του Υπουργείου αφήνει ελάχιστα περιθώρια καθησυχασμού. Αντ' αυτού, γεννά και νέα ερωτήματα ως προς τη σημασία και βαρύτητα που δίδεται στην προστασία της υγείας ανθρώπων που διαβιούν ή/και εργάζονται στην προσωρινή δομή.

Όπως επισημαίνεται στην ανακοίνωση, σε σύνολο δώδεκα δειγμάτων εδάφους που εξέτασε η Ελληνική Αρχή Γεωλογικών & Μεταλλευτικών Ερευνών (ΕΑΓΜΕ) στα τέλη Νοεμβρίου 2020, τα έντεκα, τα οποία ελήφθησαν από χώρους διαμονής αιτούντων άσυλο, παρουσίασαν συγκέντρωση μολύβδου κατώτερη των διεθνών ορίων για οικιστική χρήση, ενώ το δωδέκατο, που ελήφθη «από χώρο [της] διοίκησης», παρουσίασε συγκέντρωση μολύβδου ανώτερη της αποδεκτής. Περαιτέρω, το Υπουργείο ενημέρωσε πως προχωρά σε επιπλέον έργα, όπως η «κατασκευή τσιμεντένιας βάσης στις περιοχές διοίκησης, υποδοχής και καταγραφής», με στόχο να «περιορίσει περαιτέρω τον όποιο δυνητικό κίνδυνο» για την υγεία φιλοξενουμένων και εργαζομένων. Με την ολοκλήρωση των έργων, θα ακολουθήσει και νέα δειγματοληψία, «ώστε να διασφαλισθεί ότι κανείς δεν εκτίθεται σε κίνδυνο».

Τρία καίρια ζητήματα, που προκύπτουν από την ανακοίνωση του Υπουργείου, γεννούν ιδιαίτερο προβληματισμό:

- 1) Από τα μέσα Σεπτεμβρίου, όταν η νέα δομή στο Μαυροβούνι, Λέσβου, τέθηκε σε λειτουργία, εργαζόμενοι ή/και φιλοξενούμενοι της δομής ενδέχεται να έχουν εκτεθεί σε επίπεδα μολύβδου «πάνω από τα ανώτερα αποδεκτά όρια». Την έντονη αντίδρασή τους στην ανακοίνωση του Υπουργείου εξέφρασαν και οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα², λόγω των πολλαπλών επιπτώσεων που μπορεί να έχει στην υγεία η έκθεση σε μόλυβδο, όπως: αναιμία, νεφρική και εγκεφαλική βλάβη, ακόμη και θάνατος, ενώ, γενικά, η έκθεση σε μόλυβδο επηρεάζει περισσότερο τα παιδιά, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ιστοσελίδα των Κέντρων Ελέγχου και Πρόληψης Ασθενειών ([CDC](#)). Σημειώνεται πως πάνω από 30% του πληθυσμού της δομής είναι παιδιά.

- 2) Σήμερα είναι ανέφικτο να διασφαλισθεί η υγεία του συνολικού πληθυσμού της δομής. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, «δεν υπάρχει επίπεδο έκθεσης σε μόλυβδο, το οποίο να είναι γνωστό πως δεν έχει επιβλαβείς επιπτώσεις»,³ ενώ ακόμη και τα χαμηλά επίπεδα μολύβδου σχετίζονται με καρδιαγγειακό θάνατο, σύμφωνα με έρευνα που δημοσιεύθηκε στο επιστημονικό περιοδικό Lancet.⁴ Αξίζει δε να επισημανθεί πως ο χρόνος ολοκλήρωσης των «εν εξελίξει» έργων για τον περιορισμό –και όχι την εξάλειψη– του όποιου πιθανού κινδύνου, δεν προσδιορίζεται από το Υπουργείο.
- 3) Ότι εν πλήρη γνώση των ως άνω, το Υπουργείο Μετανάστευσης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία ήταν ενήμερη της κατάστασης, σύμφωνα με την ανακοίνωση του Υπουργείου, προτεραιοποιούν την υφιστάμενη πολιτική εγκλωβισμού προσφύγων και μεταναστών, παρά το ρίσκο έκθεσης της ζωής και της υγείας όσων ζουν και εργάζονται στη δομή σε κίνδυνο.

Καθώς η προστασία της ανθρώπινης ζωής και αξιοπρέπειας αποτελούν αδιαπραγμάτευτες αξίες και δικαιώματα, η προάσπιση των οποίων δεν μπορεί να επαφίεται σε πορίσματα που θα διατεθούν κάποια απροσδιόριστη στιγμή στο μέλλον, καλούμε το Υπουργείο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με τη συνδρομή και των κρατών μελών:

- 1) Να διασφαλίσουν, λαμβάνοντας κάθε αναγκαίο μέτρο, πως η ζωή και η υγεία του πληθυσμού δεν κινδυνεύει.
- 2) Να προβούν στην άμεση εκκένωση του καταυλισμού και τη μεταφορά του συνόλου του πληθυσμού σε κατάλληλες δομές στην ενδοχώρα και αλλού (π.χ. ξενοδοχειακές μονάδες).
- 3) Να προβούν στην άμεση διερεύνηση της περιοχής από ειδική επιστημονική ομάδα και στη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της όποιας περαιτέρω, όπως και της προηγούμενης έρευνας, στο πνεύμα της διαφάνειας.

Οι υπογράφουσες οργανώσεις:

Actionaid Ελλάς
Choose Love
Δράση για την Εκπαίδευση
Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού
ECHO100PLUS
Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ)
Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών
Equal Rights Beyond Border
Θάλασσα Αλληλεγγύης
Κέντρο Διοτίμα
Legal Centre Lesbos
Lesvos Solidarity

Mobile Info Team
Odyssea
Refugee Rights Europe (RRE)
Samos Volunteers
Terre des hommes Hellas
Fenix – Humanitarian Legal Aid
HIAS Ελλάδας
HumanRights360

---

¹ Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Απάντηση σε δημοσιεύματα: Κάτω από τα διεθνή όρια τα επίπεδα μόλυβδου στους χώρους φιλοξενίας στο προσωρινό ΚΥΤ Μαυροβουνίου Λέσβου, 23 Ιανουαρίου 2020, διαθέσιμο στο: <https://bit.ly/2Ybj0AO>.

² MsF, «Δήλωση των Γιατρών Χωρίς Σύνορα για την έκθεση προσφύγων που ζουν στο προσωρινό ΚΥΤ Μαυροβουνίου Λέσβου σε μόλυβδο», 23 Ιανουαρίου 2021, διαθέσιμο στο: <https://bit.ly/3a1ERiP>.

³ WHO, “Lead poisoning and health”, 23 Αυγούστου 2019, διαθέσιμο στα αγγλικά στο: <https://bit.ly/39iCtW4>.

⁴ Lanphear B. P. et.al, *Low-level lead exposure and mortality in US adults: a population-based cohort study*, στο Lancet Public Health, 12 Μαρτίου 2018, διαθέσιμο στα αγγλικά στο: <https://bit.ly/2LVlLmN>.

Σύμφωνα με το ίδιο δημοσίευμα, περισσότεροι από 400.000 θάνατοι στις ΗΠΑ μπορεί να σχετίζονται με την έκθεση ακόμη και σε χαμηλά επίπεδα μόλυβδου.